

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

XXVI. An beatitudo & deus non sint bonum laudabile?

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

necessariò quidem exigit vires, malleos, incudem, & absq; his nihil à fabro ex arte sua potest fieri. Sed tamen inde non conficitur, artem fabrilem esse malleos, incudem, vires.

XXVI.

An Beatitudo & Deus non sint bonum laudabile?

DEUM & beatitudinem Philosophus, i. Ethicorum, non procul à fine, *ἐπ' αὐτῶν*, id est, laudabilia, esse negat hoc argumento: Laudantur quæ ad aliud quiddam referuntur. Deus & *μὴν ἐστὶν αὐτῶν* non referuntur aliò (ut virtus) quia sunt summum bonum. Ergo non laudantur. Itaq; illorum celebratio ad honorem pertinet, non ad laudem. Item: In his quæ laudantur, requiritur melius quo perficiantur. Deus nihil potest habere se melius, quo perficiatur. Ergo non laudatur, sed virtus, quæ perficitur actionibus. Sentit igitur Aristoteles, in Deum & felicitatem cadere aliquid dignius laude, seu extolli debere hæc optima bona dignioribus titulis: nempe quòd sint bona *μῆλα*, id est, honore celebranda. Sed etsi Deorum laudes ridiculæ videantur Aristoteli: distinctione tamen uti possumus, cujus ratione laus Deo rectè tribuitur. Potest enim dupliciter intelligi aliquid esse laudabile: Primo modo: quia destinatur ad majus bonum. Sic laudamus justum propter

opera

opera iusta, quæ facit. Hoc modo proprie Deus non laudatur, quia est absolute bonum, seu optimum & perfectissimum, *αὐτοτελές*, non relatum ad aliud superius. Secundo modo: quia aliquod bonum perficiens laudantem provenit laudanti à laudato. Hec secundo modo non est deridendum, Deum laudare: Divinæ enim laudes dedicatæ & institutæ sunt propter bona, quæ nobis à Deo tributa sunt, & quæ in dies singulos ab eo expectamus. Præterea Deus idè dici potest non esse capax laudis nostræ, quia *κατ' ἀξίαν* pro dignitate & satis pro meritis laudari non potest, & omnia nostra, seu quæ à nobis proficisci possunt, longissimè excedit. De humana tamen felicitate, non dixerim eam tam exitium bonum esse, ut aliò, nimirum ad Deum referri non debeat. Imò hoc asserere impium fuerit: Et si verum sit, felicitatem, de qua Aristoteles disputat, non referri ad alia humana bona, quæ sint superlora, cum ipsa Aristoteli supremum bonum sit in hoc genere. Ad extremum: Chrysostomus Javellus distinguit etiam aliter, nempe ita, ut dicat: Deum ut efficientem causam consideratum, esse laudabilem secundo modo: Consideratum verò ut finem esse honorabilem. Sed meo iudicio (si quod est,) sive Deus ut *πρώτη ἀρχή* & esse & or, sive ut finis omnium bonorum consideretur, est bonum

bonum τιμιον, imò absolute & maxime honorabile. Entimverò si Deus non esset causa efficiens, etiam non esset finis omnium.

XXVII.

An beatitudini laus tribuenda?

Affirmatur.

ARISTOTELES I. Ethicor, cap. ult. sentit εἰκαινον à felicitate removendum, & τιμιον, id est, honorem ei tribuendum. Sed contra hanc sententiam fas est ita arguere: Si laus non est inferior Dei majestate; quanto minus hominis beatitatem laus dedecabit. Verum primum. Verum igitur & secundum. Ass. probatur ex ipso Aristotele, qui in Rhet. inquit: Συμβαίνει καὶ χάρις σουδὴς καὶ μετὰ σουδὴς εἰκαινεῖν πολλὰ καὶ μόνον ἀνθρώπων, ἢ θεῶν, ἀλλὰ καὶ ἀφύχα, &c. Hic laus Deo tribuitur, quod & Quintilianus lib. 9. cap. 3. est secutus. Et multi Psalmi sunt εἰκαινετικοί, id est, in laude Dei consumuntur. Laus igitur seu εἰκαινεσι nō tantum de bonis comparatis & inferioribus, sed etiam de absolutis & summis dicitur. Quid, quod τιμιον honor, etiam utriq; horum generi attribuitur? Nam idem Arist. in Rhet. Τιμιοντι ὁ δικαίως, μὲ καὶ μάλα οἱ ἐνεργητικοί, ἢ μὲν ἀλλὰ τιμῶν καὶ ὁ δυνάμενος ἀεργεῖν. Quare quidam judicant, in hac I. Eth. Aristotelem subtiliter arguari.

An